

Boekbespreking

Kees de Vreugd

G.A. Trouwborst, *Gewoon anders. Kerk zijn volgens Leviticus 19*. Nieuwleusen 2013. ISBN 978-90-820847-1-9

Drs. G.A. Trouwborst, predikant van de Hervormde gemeente Nieuwleusen, heeft een mooi boekje geschreven over kerk zijn volgens Leviticus 19. In acht Bijbelstudies voert hij ons door dit hoofdstuk uit de Tora. De verdeling in acht studies is ingegeven door de structuur van Leviticus 19. In het negende afsluitende hoofdstukje vat hij alles nog eens samen, om te eindigen met een bemoediging. Alle Bijbelstudies zijn voorzien van gespreksvragen.

Leviticus 19 is in de eerste plaats gegeven aan en bedoeld voor Israël. Als we als gemeente deze tekst lezen, mogen we daar niet aan voorbijgaan. De auteur doet dat ook niet, integendeel. Steeds laat hij zich leiden door de Joodse uitlegtraditie. "Het jodendom kent immers een innige omgang met de Schriften, waar de gemeente dankbaar naar mag luisteren," schrijft hij in hoofdstuk 1. De volkeren zijn geënt op de stam van Israël en mogen zo delen in de levenssappen die Israël uit de innige band met de Here God heeft opgediept. Dat levert vaak inspirerende en ontdekkende momenten op. Ook trekt hij lijnen naar het Nieuwe Testament.

Ik doe een greep uit de in omvang bescheiden, maar rijke inhoud van deze studies. Om te beginnen wordt Israël (en als afgeleide daarvan de gemeente) als gemeenschap aangesproken. Dan wijst Trouwborst op de gehoorzaamheid als 'deugd' in kerk en maatschappij. Opmerkelijk is het verband dat hij vanuit de tekst legt tussen ge-

hoorzaamheid aan de ouders en de sabbatsrust: "Wie de ouders heeft leren gehoorzamen, zal gemakkelijker tot rust kunnen komen".

Leviticus 19 gaat om de relatie met God en met de medemens. Gegoten beelden zijn in dat verband dan ook vaststaande denkbeelden over God of de ander die de relatie met Hem en met de medemens verstoren.

Hulp aan de ander, leren we van de Joodse uitleg, is een gebod ongeacht de hartsgesteldheid van de helper. Het gaat om het feitelijke wel of niet dóen. Leviticus keert zich tegen de "graai- en looscultuur" van onze tijd, tegen de hebzucht en de spilzucht. Interessant: waar de Tora geleefd wordt, komt ieder aan zijn trekken, in de kerk en in de samenleving. Zo staat de gemeente in de samenleving.

Met eerlijkheid over de eigen tekortkomingen en fouten kan de heiliging van Gods Naam veel meer gediend zijn dan wanneer de gemeente zich met al te grote verwachtingen of beloften presenteert. Volgens het Jodendom valt onder roddel ook het vertellen van kwaad nieuws over iemand wanneer dit op waarheid berust. In het Hebreeuws is dat *lesjon hara*, kwaadsprekerij. Altijd moet je zoeken naar woorden van vrede voor de ander.

Leviticus 19 culmineert in het gebod om de naaste lief te hebben. van de Joodse traditie leren we o.a. dat hier staat: "Wat van uw naaste is, liefhebben". "Met andere woorden, hier wordt niet gevraagd dat we de karakters en persoonlijkheden van al onze naasten lief zouden moeten hebben. Wel wordt gevraagd om, ook al voelen we voor bepaalde personen geen sympathie, ervoor te zorgen dat het hem aan het noodzakelijke niet

ontbreekt." Wat is kerk zijn volgens Leviticus 19? Trouwborst laat zien dat het eigenlijk om heel gewone dingen gaat. Er worden geen geestelijke of organisatorische hoogstandjes van de gemeente verwacht, maar veeleer een eenvoudig en zuiver leven met God en de naaste. Dat moet voor iedereen haalbaar zijn. En toch lijkt het vaak zo weinig vanzelfsprekend in het gemeentelven. Te ge-

woon? Te eenvoudig? Het is allemaal gegeven met de belofte dat God nabij is. "Met deze rotsvaste belofte mag ook de gemeente vandaag in diepe verbondenheid met het Israël van vandaag voor hetzelfde staan, en 'gewoon anders' zijn. Omdat Israëls God zo anders is. En omdat Hij beloofd heeft in Christus eens alle dingen anders, nieuw, te maken." Ik vind het een verademing.